

gemeente
Zoetermeer

Benchmark 2018

Rapportage Benchmark

Oktober 2018

Gemeente Zoetermeer

Door: Tamara Ebeling & Elianne van Dam
Afdeling: Onderzoek & Statistiek

Inhoudsopgave

Samenvatting	6
Inleiding.....	8
1. Inwoners.....	10
Tabel 1.1 Het aantal inwoners per 1 januari.....	10
Tabel 1.2 De toe- of afname van het aantal inwoners ten opzichte van het voorgaande jaar ..	11
2. Woningen	12
Tabel 2.1 Het aantal woningen per 1 januari.....	12
Tabel 2.2 De toe- of afname van het aantal woningen ten opzichte het voorgaande jaar	13
3. Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen.....	14
Tabel 3.1 Het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen per 1 januari.....	14
Tabel 3.2 Het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen per 1.000 inwoners per 1 januari.....	15
4. Werkloosheid	16
Tabel 4.1 Het aantal Geregistreerd Werkzoekenden bij het UWV per 1 januari.....	16
5. Werkloosheidsuitkeringen.....	18
Tabel 5.1 Het aantal WW-uitkeringen per 1 januari	18
Tabel 5.2 Het aantal WW-uitkeringen per 1.000 inwoners van 15 tot 75 jaar per 1 januari.....	19
Tabel 5.3 De toe- of afname van het aantal WW-uitkeringen per 1.000 inwoners van 15 tot 75 jaar ten opzichte van het voorgaande jaar	19
6. Participatiewetuitkeringen	20
Tabel 6.1 Het aantal PW-uitkeringen per 1 januari	20
Tabel 6.2 Het aantal PW-uitkeringen per 1.000 inwoners van 15 tot 75 jaar per 1 januari.....	21
Tabel 6.3 De toe- of afname van het aantal PW-uitkeringen per 1.000 inwoners van 15 tot 75 jaar ten opzichte van het voorgaande jaar	21
7. Huishoudelijk afval.....	22
Tabel 7.1 De totale hoeveelheid huishoudelijk afval per inwoner in kilogram.....	23
Tabel 7.2 De hoeveelheid huishoudelijk restafval per inwoner in kilogram.....	23
Tabel 7.3 De toe- of afname van het huishoudelijke restafval per inwoner ten opzichte van het voorgaande jaar.....	24
8. Geregistreeerde en opgehelderde misdrijven.....	26
Tabel 8.1 Totaal aantal geregistreeerde misdrijven	27
Tabel 8.2 Totaal aantal geregistreeerde misdrijven per 1.000 inwoners	27
Tabel 8.3 De toe- of afname van het aantal geregistreeerde misdrijven per 1.000 inwoners ten opzichte van het voorgaande jaar	28
Tabel 8.4 Totaal aantal opgehelderde misdrijven	28
Tabel 8.5 Het aantal opgehelderde misdrijven afgezet tegen het totale aantal geregistreeerde misdrijven in percentages.....	29

Tabel 8.6 De toe- of afname van het aantal opgehelderde misdrijven ten opzichte van het voorgaande jaar 29

Samenvatting

Dit rapport brengt de ontwikkelingen in kaart van Nederlandse gemeenten die op 1 januari 2018 circa 100.000 tot 150.000 inwoners telden. Het rapport geeft inzicht in de ontwikkelingen ten aanzien van het aantal inwoners, woningen, arbeidsongeschiktheid, werkloosheid, de Participatiewetuitkeringen, de hoeveelheid huishoudelijk afval en de ontwikkelingen op het gebied van de geregistreerde criminaliteit.

Inwoners

Het inwonertal van de gemeente Zoetermeer heeft het afgelopen jaar geschommeld. Op 1 januari 2017 telde Zoetermeer 124.780 inwoners tegenover 124.710 op 1 januari 2018. In de loop van 2017 kwam het aantal inwoners echter boven de 125.000 uit waarna het weer een lichte daling doormaakte. Mogelijk kan deze daling worden verklaard doordat het aantal vertrekkers in 2017 hoger lag dan het aantal vestigers, terwijl er in 2016 juist meer vestigers dan vertrekkers waren. Ook in Dordrecht, Emmen en Maastricht is het aantal inwoners ten opzichte van vorig jaar licht gedaald. De overige gemeenten zijn juist gegroeid. Het inwonertal van de gemeente Leeuwarden is met 12,65% het meest gegroeid. Dit is het gevolg van de gemeentelijke herindeling per 1 januari 2018.

Woningen

Hoewel het aantal inwoners in de gemeente Zoetermeer in 2018 is gedaald, is per saldo het aantal woningen toegenomen met 393. Op 1 januari 2018 telde Zoetermeer 55.870 woningen. Ook in vergelijkbare gemeenten nam het woningaantal toe. Alleen in de gemeente Ede nam het woningaantal af ten opzichte van 2017. Leeuwarden maakte met 11,83% de grootste groei door. Dit komt overeen met het sterk toegenomen aantal inwoners in Leeuwarden ten gevolge van de gemeentelijke herindeling.

Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen

Op 1 januari 2017 (recentere cijfers nog niet beschikbaar) werden er in Zoetermeer 5.190 arbeidsongeschiktheidsuitkeringen uitgekeerd. Dit zijn 54,0 arbeidsongeschiktheidsuitkeringen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot 75 jaar, bijna evenveel als op 1 januari 2016. Zoetermeer zit net onder het gemiddelde van 57,8 van alle vergelijkbare gemeenten. In de gemeente Westland is het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen per 1.000 inwoners van 15 tot 75 jaar het laagst, in Emmen het hoogst. In Haarlemmermeer daalde het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen per 1.000 15 tot 75-jarigen in 2017 het sterkst ten opzichte van 2016. In Dordrecht nam het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen juist toe. Ten opzichte van 2013 zien we in Zoetermeer in 2017 een toename van 2,05% per 1.000 inwoners van 15 tot 75 jaar. Alleen in de gemeente Dordrecht was de procentuele toename van het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen nog hoger. In Alphen aan den Rijn nam het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen per 1.000 inwoners van 15 tot 75 jaar in 2017 het sterkst af. Ook in de overige gemeenten is er een afname zichtbaar.

Werkloosheid

Het aantal Geregistreerd Werkzoekenden bij het UWV (GWU) in Zoetermeer is op 1 januari 2018 vastgesteld op 6.923. Het UWV heeft met ingang van 2018 een nieuw aanbodcijfer gedefinieerd om een beter beeld te geven van het aantal werkzoekenden op de arbeidsmarkt. Om die reden kan er geen vergelijking gemaakt worden met de voorgaande jaren. Wel kunnen de gemeenten onderling worden vergeleken. Zoetermeer zit in 2018 met een aantal van 72,1 geregistreerde werkzoekenden per 1.000 inwoners van 15 tot 75 jaar iets boven het gemiddelde van 68,6. De aantallen per 1.000 15 tot 75-jarigen in de vergelijkbare gemeenten lopen uiteen van 40,1 in Westland tot 99,6 in Leeuwarden.

Werkloosheidsuitkeringen

Het aantal werkloosheidsuitkeringen (WW-uitkeringen) in Zoetermeer is in 2018 met 18,40% gedaald ten opzichte van 2017. In 2017 ontvingen nog 3.222 mensen (33,5 per 1.000 inwoners van 15 tot 75 jaar) een WW-uitkering tegenover 2.624 mensen (27,3 per 1.000 15 tot 75-jarigen) in 2018. Zoetermeer ligt met 27,3 WW-uitkeringen per 1.000 15 tot 75-jarigen iets boven het gemiddelde van 24,8 van alle vergelijkbare gemeenten. Ook in de vergelijkbare gemeenten daalde het aantal WW-uitkeringen in 2018 ten opzichte van 2017. In Maastricht was de daling het sterkst. In Haarlemmermeer en Delft daalde het aantal WW-uitkeringen het minst. In de gemeente Maastricht is het aantal WW-uitkeringen per 1.000 15 tot 75-jarigen het laagst, in Emmen het hoogst. Dat het aantal WW-uitkeringen afneemt is het gevolg van de aantrekkende economie en banenmarkt.

Participatiewetuitkeringen

Het aantal uitkeringen in het kader van de Participatiewet (PW-uitkeringen) in Zoetermeer is per 1 januari 2018 vastgesteld op 2.964. In 2017 betrof dit aantal 3.004 PW-uitkeringen. Het gemiddelde aantal PW-uitkeringen per 1.000 inwoners van 15 tot 75 jaar voor alle vergelijkbare gemeenten lag in 2018 op 31,5. In de gemeente Zoetermeer lag het aantal PW-uitkeringen in 2018 met 30,9 per 1.000 15 tot 75-jarigen iets lager. In Westland lag het aantal PW-uitkeringen het laagst, in Leeuwarden het hoogst. Ten opzichte van 2017 is het aantal PW-uitkeringen in Zoetermeer per 1.000 inwoners van 15 tot 75 jaar afgenomen met 1,13%. Zoetermeer zit hiermee boven de gemiddelde daling van 4,26% van alle vergelijkbare gemeenten. In vrijwel alle vergelijkbare gemeenten daalde het aantal PW-uitkeringen per 1.000 15 tot 75 jarigen in 2018, met uitzondering van Haarlemmermeer waar het aantal nagenoeg gelijk bleef. In Leeuwarden daalde het aantal PW-uitkeringen het sterkst. In vergelijking met 2014 zien we in Zoetermeer een toename van 6,40% per 1.000 inwoners van 15 tot 75 jaar ten opzichte van 2014. Ook in een groot aantal vergelijkbare gemeenten zien we een toename ten opzichte van 2014. De sterkste toename tussen 2014 en 2018 is in de gemeente Alphen aan den Rijn. In Alkmaar, Emmen en Maastricht was er sprake van een daling.

Huishoudelijk afval

De totale hoeveelheid huishoudelijk afval per inwoner bedroeg in de gemeente Zoetermeer in 2016 (recentere cijfers waren niet beschikbaar) 430,5 kilogram. Dit is vergelijkbaar met de voorgaande jaren en ligt rond het gemiddelde van 434,4 kilogram per inwoner van alle vergelijkbare gemeenten. De gemeente Deventer produceerde met 388,4 kilogram per inwoner in 2016 de minste hoeveelheid huishoudelijk afval. In Emmen was de totale hoeveelheid huishoudelijk afval per inwoner met 598,9 kilogram het hoogst. Omdat de totale hoeveelheid afval ook de recyclebare afvalsoorten bevat, is eveneens gekeken naar de hoeveelheid restafval per inwoner. De gemeente Deventer zit met 80,1 kilogram per inwoner als enige gemeente onder de gestelde normwaarde van 100 kilogram restafval per inwoner. Zoetermeer zit hier met 229,2 kilogram nog ruim boven. In de gemeente Emmen is de hoeveelheid restafval met 270,3 kilogram per inwoner het hoogst. De gemeente Deventer wist in 2016 de hoeveelheid restafval per inwoner met 19,34% te laten dalen ten opzichte van het jaar ervoor. In de gemeente Emmen nam de hoeveelheid restafval juist toe. In Zoetermeer nam de hoeveelheid restafval af met 2,09%. Ten opzichte van 2013 behaalde Deventer zelfs een daling van het restafval van 29,49%. In Zoetermeer was dit een daling van 2,96%.

Geregistreerde en opgehelderde misdrijven

Onder een geregistreerd misdrijf wordt verstaan een misdrijf dat door de politie is vastgelegd in een proces-verbaal van aangifte of in een ambtshalve opgemaakt proces-verbaal. De politie registreerde in 2017 in de gemeente Zoetermeer 5.714 misdrijven, dit zijn 45,8 misdrijven per 1.000 inwoners. Zoetermeer zit hiermee onder het gemiddelde van 52,4 misdrijven per 1.000 inwoners van alle vergelijkbare gemeenten. In de gemeente Alphen aan den Rijn is het aantal misdrijven per 1.000 inwoners het laagst, in Maastricht het hoogst. Het aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners in 2017 in Zoetermeer is ten opzichte van 2016 gedaald met 7,07%. Ook in alle andere gemeenten is er sprake van een daling. De sterkste daling is zichtbaar in de gemeente Alkmaar, in Delft is de daling het laagst. Procentueel gezien is het aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners de afgelopen vijf jaar fors gedaald. In Zoetermeer daalde het aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners in 2017 met 36,46% ten opzichte van 2013. Zoetermeer staat hiermee op de derde plek, alleen in Alkmaar en Alphen aan den Rijn was de daling nog sterker.

Er wordt gesproken van een opgehelderd misdrijf wanneer er tenminste één verdachte bij de politie bekend is. Ook wanneer de verdachte nog voortvluchtig is of ontkent het strafbare feit gepleegd te hebben. In Zoetermeer is in 2017 25,2% (abs. 1.440) van het totale aantal geregistreerde misdrijven opgehelderd. Dit percentage ligt rondom het gemiddelde ophelderingspercentage van alle vergelijkbare gemeenten (24,8%). In de gemeente Dordrecht ligt het ophelderingspercentage in 2017 het hoogst, in Maastricht het laagst. Ten opzichte van 2016 werden in Zoetermeer in 2017 1,6% minder misdrijven opgehelderd. Ook in de meeste vergelijkbare gemeenten lag het ophelderingspercentage in 2017 lager. Alleen in Alkmaar en Alphen aan den Rijn werden meer misdrijven opgehelderd dan in 2016.

Inleiding

Dit rapport brengt de ontwikkelingen in kaart van Nederlandse gemeenten die op 1 januari 2018 circa 100.000 tot 150.000 inwoners telden. Het doel is om een globaal beeld te schetsen van de ontwikkelingen in de gemeente Zoetermeer in vergelijking met qua inwonertal vergelijkbare gemeenten. Het rapport geeft inzicht in de ontwikkelingen ten aanzien van het aantal inwoners, woningen, arbeidsongeschiktheidsuitkeringen, werklozen, werkloosheidsuitkeringen, Participatiewetuitkeringen, de hoeveelheid huishoudelijk afval en de ontwikkelingen op het gebied van de geregistreerde criminaliteit.

Het is belangrijk om bij deze resultaten op te merken dat er niet gekeken is naar statistische significantie of relevantie. De resultaten worden gepresenteerd in absolute aantallen, aantallen per 1.000 inwoners en percentages en laten een trend zien over de afgelopen vijf jaar (voor zover deze data beschikbaar waren).

In dit rapport wordt niet gecorrigeerd voor de effecten van bijvoorbeeld de bevolkingssamenstelling of het percentage hoog- en laagbouw in de gemeenten. Zoetermeer is daarnaast een relatief nieuwe stad waardoor de vergelijking met oudere steden lastiger te maken is.

1. Inwoners

Het inwonertal van de gemeente Zoetermeer heeft het afgelopen jaar geschommeld. Op 1 januari 2017 telde Zoetermeer 124.780 inwoners tegenover 124.710 op 1 januari 2018. In de loop van 2017 kwam het aantal inwoners echter boven de 125.000 uit waarna het weer een lichte daling doormaakte.

Mogelijk kan deze daling worden verklaard doordat het aantal vertrekkers in 2017 hoger lag dan het aantal vestigers (een verschil van -403), terwijl er in 2016 juist meer vestigers dan vertrekkers waren (een verschil van +303). Wanneer we kijken naar de verschillende leeftijdscategorieën dan valt op dat in de categorieën 18 t/m 29 jaar en 30 t/m 49 jaar meer vertrekkers dan vestigers zijn in 2017. In 2016 waren er juist meer vestigers in deze leeftijdscategorieën. In de groep 50 jaar en ouder waren er in beide jaren meer vertrekkers. Het aantal vertrekkers is in 2017 nog verder opgelopen ten opzichte van 2016. Alleen in de groep 0 t/m 17 jaar zien we voor beide jaren dat er meer vestigers waren, al is het aantal vestigers in 2017 wel iets afgenomen.

Ook in Dordrecht, Emmen en Maastricht is het aantal inwoners ten opzichte van vorig jaar licht gedaald. De overige gemeenten zijn juist gegroeid. Het inwonertal van de gemeente Leeuwarden is met 12,65% het meest gegroeid. Dit is het gevolg van de gemeentelijke herindeling per 1 januari 2018.

Tabel 1.1 Het aantal inwoners per 1 januari

	2014	2015	2016	2017	2018*
Alkmaar	94.866	107.106	107.615	108.373	108.470
Alphen aan den Rijn	106.785	107.396	107.960	108.915	109.682
Delft	100.046	101.030	101.034	101.381	102.253
Deventer	98.322	98.540	98.869	99.295	99.653
Dordrecht	118.691	118.899	118.801	118.731	118.426
Ede	110.656	111.575	112.427	113.421	114.682
Emmen	108.052	107.775	107.584	107.490	107.192
Haarlemmermeer	144.061	144.152	144.518	146.003	147.282
Leeuwarden	107.342	107.691	107.897	108.667	122.415
Leiden	121.163	121.562	122.561	123.661	124.306
Maastricht	122.488	122.397	122.533	122.753	122.723
Venlo	100.428	100.536	100.371	101.059	101.192
Westland	103.241	104.302	104.960	105.632	107.492
Zoetermeer	123.589	124.064	124.143	124.780	124.710
Zwolle	123.159	123.861	124.896	125.548	126.116

*Betreft voorlopige cijfers m.u.v. Zoetermeer.
Bronnen: CBS, Basisregistratie personen (BRP).

Tabel 1.2 De toe- of afname van het aantal inwoners ten opzichte van het voorgaande jaar**

	2014	2015	2016	2017	2018*
Alkmaar		12,90%	0,48%	0,70%	0,09%
Alphen aan den Rijn		0,57%	0,53%	0,88%	0,70%
Delft		0,98%	0,00%	0,34%	0,86%
Deventer		0,22%	0,33%	0,43%	0,36%
Dordrecht		0,18%	-0,08%	-0,06%	-0,26%
Ede		0,83%	0,76%	0,88%	1,11%
Emmen		-0,26%	-0,18%	-0,09%	-0,28%
Haarlemmermeer		0,06%	0,25%	1,03%	0,88%
Leeuwarden		0,33%	0,19%	0,71%	12,65%
Leiden		0,33%	0,82%	0,90%	0,52%
Maastricht		-0,07%	0,11%	0,18%	-0,02%
Venlo		0,11%	-0,16%	0,69%	0,13%
Westland		1,03%	0,63%	0,64%	1,76%
Zoetermeer		0,38%	0,06%	0,51%	-0,06%
Zwolle		0,57%	0,84%	0,52%	0,45%

*Betreft voorlopige cijfers m.u.v. Zoetermeer.

** 2015 t.o.v. 2014, 2016 t.o.v. 2015, 2017 t.o.v. 2016 enz.

Bronnen: CBS, Basisregistratie personen (BRP).

2. Woningen

Hoewel het aantal inwoners in de gemeente Zoetermeer in 2018 is gedaald, is per saldo het aantal woningen toegenomen met 393 (0,71%). Op 1 januari 2018 telde Zoetermeer 55.870 woningen. Ook in vergelijkbare gemeenten nam het woningaantal toe. Alleen in de gemeente Ede nam het woningaantal met 3,32% af ten opzichte van 2017. Leeuwarden maakte met 11,83% de grootste groei door. Dit komt overeen met het sterk toegenomen aantal inwoners in Leeuwarden ten gevolge van de gemeentelijke herindeling.

De gemeente Zoetermeer heeft het plan om tussen 2020 en 2030/35 circa 10.000 tot 16.000 woningen erbij te bouwen. Tot 2020 zullen nog circa 700 woningen worden bijgebouwd, daarna is het de bedoeling dat er jaarlijks 700 woningen bijkomen. Het gaat dan voornamelijk om woningen voor jongeren, *empty nesters* (mensen waarvan de kinderen niet meer thuis wonen) en zorgbehoevenden. De gemeente zet primair in op de mensen die al in Zoetermeer wonen. Daarnaast probeert de gemeente echter ook mensen van buiten de gemeente aan te trekken.

Om de doorstroming te stimuleren hanteert het college de volgende verdeling van het nieuwbouwprogramma over de bouwsegmenten als uitgangspunt: 27% sociale huur (< € 710,- de huurprijsgrens), 25% midden huur (> € 710 en < € 970) en 48% vrije sector huur en koop. Tevens zal in de wijk Palenstein nog een flat gesloopt worden met circa 140 woningen. Meer informatie is te vinden in het Coalitieakkoord 2018-2022 van de gemeente Zoetermeer.

Tabel 2.1 Het aantal woningen per 1 januari

	2014	2015	2016	2017	2018*
Alkmaar	44.884	50.076	50.346	50.513	50.830
Alphen aan den Rijn	45.433	45.753	45.968	46.723	47.099
Delft	48.438	49.199	49.627	49.838	49.854
Deventer	42.203	42.858	43.643	44.653	44.708
Dordrecht	54.528	54.548	54.853	54.868	55.099
Ede	47.757	48.250	48.915	49.703	48.005
Emmen	49.264	49.120	49.118	48.789	48.923
Haarlemmermeer	59.214	59.292	59.699	60.085	60.622
Leeuwarden	53.112	53.792	54.245	54.461	60.905
Leiden	55.202	55.231	56.636	57.476	58.079
Maastricht	61.021	60.764	60.948	61.485	61.955
Venlo	46.291	46.276	46.424	46.691	46.833
Westland	41.692	42.339	42.622	43.187	43.530
Zoetermeer	54.789	55.033	55.378	55.477	55.870
Zwolle	54.274	54.761	55.473	56.066	56.595

*Betreft voorlopige cijfers m.u.v. Zoetermeer.
Bronnen: CBS, Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG).

Tabel 2.2 De toe- of afname van het aantal woningen ten opzichte het voorgaande jaar**

	2014	2015	2016	2017	2018*
Alkmaar		11,57%	0,54%	0,33%	0,63%
Alphen aan den Rijn		0,70%	0,47%	1,64%	0,80%
Delft		1,57%	0,87%	0,43%	0,03%
Deventer		1,55%	1,83%	2,31%	0,12%
Dordrecht		0,04%	0,56%	0,03%	0,42%
Ede		1,03%	1,38%	1,61%	-3,42%
Emmen		-0,29%	0,00%	-0,67%	0,27%
Haarlemmermeer		0,13%	0,69%	0,65%	0,89%
Leeuwarden		1,28%	0,84%	0,40%	11,83%
Leiden		0,05%	2,54%	1,48%	1,05%
Maastricht		-0,42%	0,30%	0,88%	0,76%
Venlo		-0,03%	0,32%	0,58%	0,30%
Westland		1,55%	0,67%	1,33%	0,79%
Zoetermeer		0,45%	0,63%	0,18%	0,71%
Zwolle		0,90%	1,30%	1,07%	0,94%

*Betreft voorlopige cijfers m.u.v. Zoetermeer.

** 2015 t.o.v. 2014, 2016 t.o.v. 2015, 2017 t.o.v. 2016 enz.

Bronnen: CBS, Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG).

3. Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen

Op 1 januari 2017 (recentere cijfers zijn nog niet beschikbaar) werden er in Zoetermeer 5.190 arbeidsongeschiktheidsuitkeringen uitgekeerd. Dit zijn 54,0 arbeidsongeschiktheidsuitkeringen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot 75 jaar, bijna evenveel als op 1 januari 2016 (een toename van 0,22%). Zoetermeer zit net onder het gemiddelde van 57,8 van alle vergelijkbare gemeenten. In de gemeente Westland is het aantal met 39,8 arbeidsongeschiktheidsuitkeringen per 1.000 inwoners van 15 tot 75 jaar het laagst, terwijl in Emmen het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen met 81,8 het hoogst is. In Haarlemmermeer daalde het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen per 1.000 15 tot 75-jarigen het sterkst met 3,09%. In Dordrecht nam het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen juist toe met 1,10%.

Wanneer we kijken naar de wat langere termijn, namelijk naar de ontwikkeling van het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen tussen 2013 en 2017 (zie tabel 3.3), dan zien we in Zoetermeer een toename van 2,05% per 1.000 inwoners van 15 tot 75 jaar ten opzichte van 2013. Alleen in de gemeente Dordrecht was de procentuele toename van het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen per 1.000 inwoners van 15 tot 75 jaar nog hoger, namelijk 5,83% meer dan in 2013. In Alphen aan den Rijn nam het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen per 1.000 inwoners van 15 tot 75 jaar in 2017 het sterkst af met 13,92% ten opzichte van 2013. Ook in de overige gemeenten is er een afname zichtbaar.

Tabel 3.1 Het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen** per 1 januari¹

	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*
Alkmaar	5.930	5.960	6.390	6.290	6.280
Alphen aan den Rijn	2.930	3.790	3.820	3.780	3.770
Delft	3.650	3.710	3.780	3.710	3.670
Deventer	5.270	5.360	5.420	5.350	5.340
Dordrecht	5.380	5.600	5.780	5.670	5.740
Ede	4.550	4.580	4.600	4.560	4.580
Emmen	6.770	6.810	6.800	6.750	6.730
Haarlemmermeer	5.520	5.560	5.460	5.360	5.260
Leeuwarden	4.020	4.350	4.370	4.260	4.320
Leiden	4.450	4.490	4.420	4.300	4.250
Maastricht	7.490	7.610	7.580	7.450	7.460
Venlo	4.870	4.830	4.830	4.750	4.760
Westland	3.180	3.210	3.260	3.190	3.200
Zoetermeer	5.030	5.200	5.240	5.160	5.190
Zwolle	6.030	6.090	6.050	5.970	5.950

*Betreft voorlopige cijfers.

De cijfers van 2018 zijn nog niet beschikbaar.

**Het betreft hier personen met een uitkering in het kader van de Wet op de arbeidsongeschiktheid (WAO), de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ), de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong), de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wet Wajong) en de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA).

Bron: CBS.

¹ De in dit rapport vermelde cijfers wijken af van de cijfers in eerder gepubliceerde rapporten. Allereerst worden de cijfers niet meer per kwartaal, maar per jaar gepubliceerd. Tevens heeft het CBS haar methodiek verbeterd en de cijfers vanaf 2013 opnieuw berekend. Daarnaast zijn met ingang van 2015 de cijfers van de nieuwe regeling Wajong 2015 opgenomen.

Tabel 3.2 Het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen per 1.000 inwoners per 1 januari²**

	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*
Alkmaar	81,1	81,2	77,3	75,5	74,9
Alphen aan den Rijn	52,6	46,6	46,7	45,9	45,3
Delft	45,3	45,6	45,8	45,0	44,4
Deventer	70,9	72,3	72,9	71,4	70,8
Dordrecht	59,6	61,8	63,7	62,4	63,1
Ede	55,8	55,7	55,4	54,5	54,2
Emmen	82,2	82,8	82,7	82,1	81,8
Haarlemmermeer	50,7	50,9	49,8	48,6	47,1
Leeuwarden	53,8	52,1	52,1	50,7	51,0
Leiden	46,2	45,9	45,0	43,3	42,4
Maastricht	76,1	76,8	76,6	75,1	75,1
Venlo	63,2	62,5	62,5	61,4	61,1
Westland	40,7	40,8	41,0	39,9	39,8
Zoetermeer	52,9	54,5	54,8	53,9	54,0
Zwolle	65,2	65,6	64,8	63,2	62,5

*Betreft voorlopige cijfers.

De cijfers van 2018 zijn nog niet beschikbaar.

**Het betreft hier personen met een uitkering in het kader van de Wet op de arbeidsongeschiktheid (WAO), de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ), de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong), de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wet Wajong) en de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA) afgezet tegen het totale aantal inwoners per gemeente op 1 januari.

Bron: CBS.

Tabel 3.3 De toe- of afname van het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen per 1.000 inwoners van 15 tot 75 jaar ten opzichte van het voorgaande jaar**

	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*	2017* vs 2013
Alkmaar		0,16%	-4,86%	-2,24%	-0,88%	-7,66%
Alphen aan den Rijn		-11,32%	0,07%	-1,60%	-1,40%	-13,92%
Delft		0,46%	0,63%	-1,80%	-1,29%	-2,00%
Deventer		1,97%	0,76%	-2,03%	-0,75%	-0,09%
Dordrecht		3,72%	3,01%	-2,03%	1,10%	5,83%
Ede		-0,26%	-0,54%	-1,66%	-0,49%	-2,93%
Emmen		0,68%	-0,07%	-0,81%	-0,29%	-0,50%
Haarlemmermeer		0,49%	-2,21%	-2,34%	-3,09%	-7,00%
Leeuwarden		-3,15%	0,03%	-2,74%	0,64%	-5,17%
Leiden		-0,69%	-2,03%	-3,74%	-2,09%	-8,30%
Maastricht		0,99%	-0,31%	-1,91%	-0,03%	-1,28%
Venlo		-1,09%	-0,09%	-1,61%	-0,55%	-3,30%
Westland		0,37%	0,40%	-2,66%	-0,25%	-2,15%
Zoetermeer		2,96%	0,61%	-1,70%	0,22%	2,05%
Zwolle		0,53%	-1,21%	-2,42%	-1,04%	-4,09%

*Betreft voorlopige cijfers.

De cijfers van 2018 zijn nog niet beschikbaar.

**Het betreft hier personen met een uitkering in het kader van de Wet op de arbeidsongeschiktheid (WAO), de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ), de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong), de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wet Wajong) en de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA) afgezet tegen het totale aantal inwoners per gemeente op 1 januari.

Bron: CBS.

4. Werkloosheid

Het aantal Geregistreerd Werkzoekenden bij het UWV (GWU) in Zoetermeer is op 1 januari 2018 vastgesteld op 6.923. Het UWV heeft met ingang van 2018 een nieuw aanbodcijfer gedefinieerd om een beter beeld te geven van het aantal werkzoekenden op de arbeidsmarkt. Voor de voorgaande jaren zijn nog de oude NWW-cijfers (Niet-Werkende Werkzoekenden) gerapporteerd. Om die reden kan er geen vergelijking gemaakt worden met de voorgaande jaren. Wel kunnen de gemeenten onderling worden vergeleken. Zoetermeer zit in 2018 met een aantal van 72,1 geregistreerde werkzoekenden per 1.000 inwoners van 15 tot 75 jaar iets boven het gemiddelde van 68,6. De aantallen per 1.000 15 tot 75-jarigen in de vergelijkbare gemeenten lopen uiteen van 40,1 in Westland tot 99,6 in Leeuwarden.

Het aantal GWU-ers in Leeuwarden per 1.000 inwoners is in 2018 opvallend hoger dan in de vergelijkbare gemeenten. Het aantal banen in de regio Friesland banen neemt minder sterk toe doordat sterk groeiende sectoren als dienstverlening, groothandel en vervoer naar verhouding minder vertegenwoordigd zijn in deze regio². In de gemeente Westland ligt het aantal GWU-ers het laagst. Dit kan mogelijk verklaard worden doordat in Westland veel seizoensarbeid is en ongeschoold werk.

Tabel 4.1 Het aantal Geregistreerd Werkzoekenden bij het UWV per 1 januari

	2015	2016	2017	2018*	Per 1.000 15 tot 75-jarigen 2018*
Alkmaar	4.845	5.733	5.620	5.355	63,7
Alphen aan den Rijn	4.117	4.665	5.115	4.249	50,7
Delft	5.624	6.654	5.948	5.787	69,3
Deventer	.	.	.	6.140	80,8
Dordrecht	4.866	5.349	4.421	7.251	79,7
Ede	4.201	5.091	4.488	4.322	50,5
Emmen	7.202	8.249	6.582	7.434	90,5
Haarlemmermeer	5.499	6.448	5.757	5.319	47,2
Leeuwarden	8.415	9.290	8.168	9.474	99,6
Leiden	6.389	6.745	6.350	6.332	62,7
Maastricht	6.341	6.729	5.815	6.750	67,9
Venlo	5.577	6.045	4.937	6.408	82,1
Westland	3.499	4.174	3.380	3.284	40,1
Zoetermeer	6.636	7.961	6.562	6.923	72,1
Zwolle	6.541	7.513	6.755	6.946	72,5

*Het UWV heeft met ingang van 2018 een nieuw aanbodcijfer gedefinieerd om een beter beeld te geven van het aantal werkzoekenden op de arbeidsmarkt. Het cijfer Geregistreerde Werkzoekenden bij het UWV (GWU) bestaat uit personen met een: WW-uitkering, AG-uitkering (Wajong, WGA, WAO, WAZ) met arbeidsvermogen, bijstandsuitkering en personen die geen uitkering ontvangen, maar toch gebruik maken van werk.nl. Voorwaarde is dat zij een actief CV op werk.nl hebben staan. Voor de voorgaande jaren zijn nog de oude NWW-cijfers (Niet Werkende Werkzoekenden) gerapporteerd. De cijfers voor Deventer waren niet beschikbaar voor eerdere jaren. Bron: UWV arbeidsmarkt cijfers

² Schramm, M. (2017). Regio in Beeld. Friesland, oktober 2017. https://www.werk.nl/xpsitem/wdo_012998

5. Werkloosheidsuitkeringen

Het aantal werkloosheidsuitkeringen (WW-uitkeringen) in Zoetermeer is in 2018 met 18,40% gedaald ten opzichte van 2017. In 2017 ontvingen nog 3.222 mensen (33,5 per 1.000 inwoners van 15 tot 75 jaar) een WW-uitkering tegenover 2.624 mensen (27,3 per 1.000 15 tot 75-jarigen) in 2018. Zoetermeer ligt met 27,3 WW-uitkeringen per 1.000 15 tot 75-jarigen iets boven het gemiddelde van 24,8 van alle vergelijkbare gemeenten. Ook in de vergelijkbare gemeenten daalde het aantal WW-uitkeringen met gemiddeld 21,52%. In Maastricht was de daling met 28,92% het sterkst. In Haarlemmermeer en Delft daalde het aantal WW-uitkeringen het minst met respectievelijk 14,53% en 14,62%. In de gemeente Maastricht is het aantal WW-uitkeringen met 18,1 per 1.000 15 tot 75-jarigen het laagst, in Emmen met 35,4 het hoogst. Dat het aantal WW-uitkeringen afneemt is het gevolg van de aantrekkende economie en banenmarkt.

Tabel 5.1 Het aantal WW-uitkeringen per 1 januari

	2016	2017	2018
Alkmaar	2.558	2.383	1.981
Alphen aan den Rijn	2.606	2.398	1.882
Delft	1.991	1.826	1.577
Deventer	.	.	2.265
Dordrecht	3.284	3.065	2.399
Ede	2.449	2.129	1.632
Emmen	4.181	3.823	2.905
Haarlemmermeer	3.185	3.128	2.702
Leeuwarden	3.484	3.309	2.855
Leiden	2.635	2.500	1.987
Maastricht	2.765	2.528	1.799
Venlo	3.650	3.332	2.443
Westland	2.063	1.974	1.601
Zoetermeer	3.317	3.222	2.624
Zwolle	3.593	3.429	2.613

Bron: UWV Arbeidsmarkt cijfers.

Tabel 5.2 Het aantal WW-uitkeringen per 1.000 inwoners van 15 tot 75 jaar per 1 januari

	2016	2017	2018
Alkmaar	30,7	28,4	23,6
Alphen aan den Rijn	31,7	28,8	22,4
Delft	24,2	22,1	18,9
Deventer	.	.	29,8
Dordrecht	36,1	33,7	26,4
Ede	29,3	25,2	19,1
Emmen	50,8	46,5	35,4
Haarlemmermeer	28,9	28,0	24,0
Leeuwarden	41,5	39,1	30,0
Leiden	26,5	24,9	19,7
Maastricht	27,9	25,5	18,1
Venlo	47,2	42,8	31,3
Westland	25,8	24,6	19,5
Zoetermeer	34,6	33,5	27,3
Zwolle	38,0	36,0	27,3

Bron: UWV Arbeidsmarkt cijfers.

Tabel 5.3 De toe- of afname van het aantal WW-uitkeringen per 1.000 inwoners van 15 tot 75 jaar ten opzichte van het voorgaande jaar

	2016	2017	2018
Alkmaar		-7,52%	-17,04%
Alphen aan den Rijn		-9,03%	-22,08%
Delft		-8,48%	-14,62%
Deventer		.	.
Dordrecht		-6,79%	-21,67%
Ede		-13,87%	-24,31%
Emmen		-8,56%	-23,88%
Haarlemmermeer		-3,01%	-14,53%
Leeuwarden		-5,75%	-23,22%
Leiden		-6,02%	-21,04%
Maastricht		-8,72%	-28,92%
Venlo		-9,40%	-26,83%
Westland		-4,85%	-20,39%
Zoetermeer		-3,22%	-18,40%
Zwolle		-5,24%	-24,34%

Bron: UWV Arbeidsmarkt cijfers.

6. Participatiewetuitkeringen

Het aantal uitkeringen in het kader van de Participatiewet (PW-uitkeringen) in Zoetermeer is per 1 januari 2018 vastgesteld op 2.964. In 2017 betrof dit aantal 3.004 PW-uitkeringen. Het gemiddelde aantal PW-uitkeringen per 1.000 inwoners van 15 tot 75 jaar voor alle vergelijkbare gemeenten lag in 2018 op 31,5. In de gemeente Zoetermeer lag het aantal PW-uitkeringen in 2018 met 30,9 per 1.000 15 tot 75-jarigen iets lager. In Westland lag het aantal PW-uitkeringen met 13,4 het laagst, in Leeuwarden met 59,6 het hoogst. Net als bij de werkloosheid kan het hogere aantal PW-uitkeringen in Leeuwarden mogelijk worden verklaard door de minder sterke groei in bepaalde arbeidssectoren in Friesland. Voor de gemeente Westland geldt eveneens dat het lage aantal PW-uitkeringen mogelijk het gevolg is van het voorhanden zijn van veel seizoensarbeid en ongeschoold werk.

Ten opzichte van 2017 is het aantal PW-uitkeringen in Zoetermeer per 1.000 inwoners van 15 tot 75 jaar afgenomen met 1,13%. Ook in vrijwel alle vergelijkbare gemeenten daalde het aantal PW-uitkeringen per 1.000 15 tot 75-jarigen in 2018, met uitzondering van Haarlemmermeer waar het aantal met 0,02% nagenoeg gelijk bleef. In Leeuwarden daalde het aantal PW-uitkeringen per 1.000 15 tot 75-jarigen met 9,08% het sterkst. Gemiddeld daalde het aantal PW-uitkeringen per 1.000 inwoners van 15 tot 75 jaar in 2018 met 4,26%. Gemeente Zoetermeer zit hier met een daling van 1,13% dus boven.

Wanneer we kijken naar de wat langere termijn, namelijk naar de ontwikkeling van het aantal PW-uitkeringen tussen 2014 en 2017 (zie tabel 6.3), dan zien we in Zoetermeer een toename van 6,40% per 1.000 inwoners van 15 tot 75 jaar ten opzichte van 2014. Ook in een groot aantal vergelijkbare gemeenten zien we een toename ten opzichte van 2014. De sterkste toename tussen 2014 en 2018 is in de gemeente Alphen aan den Rijn met 22,73%. In Alkmaar, Emmen en Maastricht was er sprake van een daling waarbij het aantal PW-uitkeringen per 1.000 15 tot 75-jarigen in de gemeente Emmen het sterkst daalde, namelijk 2,51% ten opzichte van 2014.

Tabel 6.1 Het aantal PW-uitkeringen per 1 januari

	2014	2015	2016	2017*	2018*
Alkmaar	2.030	2.190	2.330	2.370	2.320
Alphen aan den Rijn	1.200	1.340	1.470	1.590	1.520
Delft	2.760	2.780	2.880	2.960	2.910
Deventer	2.420	2.590	2.730	2.840	2.690
Dordrecht	3.410	3.680	3.750	3.840	3.650
Ede	1.450	1.490	1.580	1.720	1.620
Emmen	3.350	3.460	3.400	3.430	3.260
Haarlemmermeer	1.460	1.560	1.610	1.830	1.850
Leeuwarden	4.750	5.020	5.250	5.550	5.670
Leiden	3.050	3.100	3.150	3.280	3.150
Maastricht	3.450	3.440	3.590	3.570	3.450
Venlo	2.510	2.670	2.950	3.020	2.870
Westland	920	1.030	1.100	1.160	1.100
Zoetermeer	2.772	2.780	2.765	3.004	2.964
Zwolle	2.780	3.000	3.120	3.270	3.270

*Betreft voorlopige cijfers m.u.v. Zoetermeer.
Bronnen: CBS, afdeling WZI Zoetermeer.

Tabel 6.2 Het aantal PW-uitkeringen per 1.000 inwoners van 15 tot 75 jaar per 1 januari

	2014	2015	2016	2017*	2018*
Alkmaar	27,7	26,5	28,0	28,3	27,6
Alphen aan den Rijn	14,8	16,4	17,9	19,1	18,1
Delft	33,9	33,7	34,9	35,8	34,8
Deventer	32,6	34,8	36,4	37,7	35,4
Dordrecht	37,6	40,5	41,3	42,2	40,1
Ede	17,6	17,9	18,9	20,4	18,9
Emmen	40,7	42,1	41,3	41,7	39,7
Haarlemmermeer	13,4	14,2	14,6	16,4	16,4
Leeuwarden	56,9	59,9	62,5	65,6	59,6
Leiden	31,2	31,5	31,7	32,7	31,2
Maastricht	34,8	34,8	36,2	35,9	34,7
Venlo	32,5	34,5	38,2	38,8	36,8
Westland	11,7	13,0	13,8	14,4	13,4
Zoetermeer	29,0	29,1	28,9	31,2	30,9
Zwolle	29,9	32,1	33,0	34,4	34,1

*Betreft voorlopige cijfers m.u.v. Zoetermeer.
Bronnen: CBS, afdeling WZI Zoetermeer.

Tabel 6.3 De toe- of afname van het aantal PW-uitkeringen per 1.000 inwoners van 15 tot 75 jaar ten opzichte van het voorgaande jaar

	2014	2015	2016	2017*	2018*	2018* vs 2014
Alkmaar		-4,27%	5,66%	0,98%	-2,31%	-0,22%
Alphen aan den Rijn		10,86%	9,08%	6,93%	-5,09%	22,73%
Delft		-0,52%	3,66%	2,56%	-2,81%	2,79%
Deventer		6,64%	4,62%	3,44%	-6,05%	8,43%
Dordrecht		7,70%	1,78%	2,26%	-4,87%	6,63%
Ede		1,76%	5,19%	7,86%	-7,00%	7,37%
Emmen		3,37%	-1,81%	0,89%	-4,79%	-2,51%
Haarlemmermeer		6,40%	2,67%	12,25%	0,02%	22,64%
Leeuwarden		5,23%	4,35%	4,91%	-9,08%	4,73%
Leiden		1,15%	0,54%	3,15%	-4,59%	0,09%
Maastricht		-0,20%	4,15%	-0,72%	-3,47%	-0,39%
Venlo		6,28%	10,54%	1,60%	-5,16%	13,20%
Westland		10,68%	6,24%	4,87%	-6,93%	14,77%
Zoetermeer		0,13%	-0,72%	8,25%	-1,13%	6,40%
Zwolle		7,32%	2,84%	4,07%	-0,71%	14,04%

*Betreft voorlopige cijfers m.u.v. Zoetermeer.
Bronnen: CBS, afdeling WZI Zoetermeer.

7. Huishoudelijk afval

Alvorens de resultaten te bespreken, moet worden opgemerkt dat de hoeveelheid hoogbouw in een stad een sterke invloed heeft op de afvalscheiding. Hoe meer hoogbouw, hoe minder goed mensen hun afval (kunnen) scheiden. De gemeente Zoetermeer heeft met 42% een aanzienlijk percentage hoogbouw. Alleen de grote steden hebben meer hoogbouw. Het is daardoor lastiger om een correcte vergelijking te maken met de in deze benchmark genoemde gemeenten van 100.000 tot 150.000 inwoners.

De totale hoeveelheid huishoudelijk afval per inwoner bedroeg in de gemeente Zoetermeer in 2017 440,5 kilogram. Dit aantal ligt iets hoger dan voorgaande jaren. Voor de vergelijkbare gemeenten is de totale hoeveelheid huishoudelijk afval per inwoner in 2017 nog niet bekend. De totale hoeveelheid huishoudelijk afval per inwoner in Zoetermeer in 2016 ligt rond het gemiddelde van 434,4 kilogram per inwoner van alle vergelijkbare gemeenten. De gemeente Deventer produceerde met 388,4 kilogram per inwoner in 2016 de minste hoeveelheid huishoudelijk afval. In Emmen was de totale hoeveelheid huishoudelijk afval per inwoner met 598,9 kilogram het hoogst.

Omdat de totale hoeveelheid afval ook de recyclebare afvalsoorten bevat, staat in tabel 7.2 hoeveel restafval er per gemeente is opgehaald. Restafval is afval dat niet gescheiden kan worden voor recycling zoals luiers, kattenbakvulling, chipszakken, stofzuigerzakken, schoonmaakdoekjes en koffiecups. Het doel is om de hoeveelheid restafval zoveel mogelijk te verminderen. Het landelijke streven is om in 2020 nog maar 100 kilogram restafval per inwoner te produceren. De gemeente Deventer zit met 80,1 kilogram per inwoner in 2016 als enige gemeente onder de gestelde normwaarde van 100 kilogram restafval per inwoner. Zoetermeer zit hier met 225,1 kilogram in 2017 nog ruim boven. In de gemeente Emmen is de hoeveelheid restafval met 270,3 kilogram in 2016 per inwoner het hoogst.

De gemeente Deventer wist in 2016 de hoeveelheid restafval per inwoner met 19,34% te laten dalen ten opzichte van het jaar ervoor. In de gemeente Emmen nam de hoeveelheid restafval juist toe met 6,38% ten opzichte van 2015. In Zoetermeer nam de hoeveelheid restafval in 2017 af met 1,79%. In 2016 was dit 2,09%. Ten opzichte van 2013 behaalde Deventer zelfs een daling van het restafval van 29,49%. De gemeente Emmen laat nog altijd de sterkste toename zien met 5,83% meer restafval ten opzichte van 2013. In Zoetermeer nam de hoeveelheid restafval af ten opzichte van 2013 met 2,96%.

Deventer maakt gebruik van Diftar. Dit staat voor een gedifferentieerd afvaltarief waarbij inwoners meer betalen wanneer zij meer restafval produceren. Door afval goed te scheiden en minder aan te bieden, kunnen mensen besparen op hun afvalkosten en gaat de hoeveelheid restafval omlaag. Waarschijnlijk verklaart dit de sterke afname in restafval in Deventer.

Binnen de gemeente Zoetermeer wordt geen Diftar toegepast. De gemeente heeft onlangs een nieuw afvalbeleid opgesteld, waarbij de gemeente haar burgers door middel van campagnes en diverse maatregelen stimuleert om afval te beperken en zich bewust te worden van het belang van afvalscheiding.

Tabel 7.1 De totale hoeveelheid huishoudelijk afval per inwoner in kilogram

	2013	2014	2015*	2016*	2017
Alkmaar	459,3	451,1	.	431,3	.
Alphen aan den Rijn	473,7	491,8	509,6	.	.
Delft	398,4	.	393,7	393,6	.
Deventer	400,0	406,8	412,4	388,4	.
Dordrecht	497,5	498,7	509,8	504,6	.
Ede	505,1	499,8	499,2	491,2	.
Emmen	580,8	582,5	579,4	598,8	.
Haarlemmermeer	479,2	.	477,9	481,3	.
Leeuwarden	482,1	509,5	509,1	515,6	.
Leiden	405,7	416,2	405,5	405,3	.
Maastricht	418,8	409,8	402,1	409,3	.
Venlo	478,2	495,6	480,0	483,4	.
Westland	498,4	498,1	497,5	504,5	.
Zoetermeer	438,4	430,9	432,9	430,5	440,5
Zwolle	493,9	503,1	506,0	478,5	.

*Betreft voorlopige cijfers m.u.v. Zoetermeer.

Van een aantal gemeenten ontbraken de cijfers van sommige jaren. De cijfers van 2017 zijn alleen beschikbaar voor Zoetermeer en voor de andere gemeenten moeten deze nog komen.

Bron: CBS, Gemeente Zoetermeer, afvalinzameling.

Tabel 7.2 De hoeveelheid huishoudelijk restafval per inwoner in kilogram

	2013	2014	2015*	2016*	2017
Alkmaar	228,8	225,3	.	207,3	.
Alphen aan den Rijn	234,4	224,3	215,1	.	.
Delft	216,0	.	215,1	209,7	.
Deventer	113,6	105,2	99,3	80,1	.
Dordrecht	225,5	227,5	229,3	225,6	.
Ede	209,2	207,1	201,1	195,9	.
Emmen	255,4	254,2	254,1	270,3	.
Haarlemmermeer	200,7	198,3	195,2	190,7	.
Leeuwarden	221,2	216,1	214,6	214,0	.
Leiden	258,0	257,8	249,2	242,2	.
Maastricht	106,4	107,7	109,7	109,9	.
Venlo	148,5	151,5	150,0	154,0	.
Westland	211,1	209,1	207,4	208,2	.
Zoetermeer	236,2	233,9	234,1	229,2	225,1
Zwolle	220,9	215,0	209,0	192,7	.

*Betreft voorlopige cijfers m.u.v. Zoetermeer.

Inclusief KWD (Kantoor-Winkel en Dienstenafval).

Van een aantal gemeenten ontbraken de cijfers van sommige jaren. De cijfers van 2017 zijn alleen beschikbaar voor Zoetermeer en voor de andere gemeenten moeten deze nog komen.

Bron: CBS, Gemeente Zoetermeer, afvalinzameling.

Tabel 7.3 De toe- of afname van het huishoudelijke restafval per inwoner ten opzichte van het voorgaande jaar

	2013	2014	2015*	2016*	2017	2017* vs 2013
Alkmaar		-1,53%
Alphen aan den Rijn		-4,31%	-4,10%	.	.	.
Delft		.	.	-2,51%	.	.
Deventer		-7,39%	-5,61%	-19,34%	.	-2,51%
Dordrecht		0,89%	0,79%	-1,61%	.	-19,34%
Ede		-1,00%	-2,90%	-2,59%	.	-1,61%
Emmen		-0,47%	-0,04%	6,38%	.	-2,59%
Haarlemmermeer		-1,20%	-1,56%	-2,31%	.	6,38%
Leeuwarden		-2,31%	-0,69%	-0,28%	.	-2,31%
Leiden		-0,08%	-3,34%	-2,81%	.	-0,28%
Maastricht		1,22%	1,86%	0,18%	.	-2,81%
Venlo		2,02%	-0,99%	2,67%	.	0,18%
Westland		-0,95%	-0,81%	0,39%	.	2,67%
Zoetermeer		-0,97%	0,09%	-2,09%	-1,79%	0,39%
Zwolle		-2,67%	-2,79%	-7,80%	.	-2,09%

*Betreft voorlopige cijfers m.u.v. Zoetermeer.

Inclusief KWD (Kantoor-Winkel en Dienstenafval).

Van een aantal gemeenten ontbraken de cijfers van sommige jaren. De cijfers van 2017 zijn alleen beschikbaar voor Zoetermeer en voor de andere gemeenten moeten deze nog komen.

Bron: CBS, Gemeente Zoetermeer, afvalinzameling.

8. Geregistreerde en opgehelderde misdrijven

Onder een geregistreerd misdrijf wordt verstaan een misdrijf dat door de politie is vastgelegd in een proces-verbaal van aangifte of in een ambtshalve opgemaakt proces-verbaal. De politie registreerde in 2017 in de gemeente Zoetermeer 5.714 misdrijven, dit zijn 45,8 misdrijven per 1.000 inwoners. Zoetermeer zit hiermee onder het gemiddelde van 52,4 misdrijven per 1.000 inwoners van alle vergelijkbare gemeenten. In de gemeente Alphen aan den Rijn is het aantal misdrijven per 1.000 inwoners het laagst met 34,1 (abs. 3.710). In Maastricht is het aantal misdrijven in 2017 met 73,0 (abs. 8.955) per 1.000 inwoners het hoogst. Dat Maastricht hoog scoort kan mogelijk verklaard worden door de ligging van de stad, vlak bij de Duitse en Belgische grens. Hierdoor trekt de stad voor buitenlandse bezoekers.

Het aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners in 2017 in Zoetermeer is ten opzichte van 2016 gedaald met 7,07%. Ook in alle andere gemeenten is er sprake van een daling. De sterkste daling is zichtbaar in de gemeente Alkmaar waar het aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners met 17,18% is gedaald ten opzichte van 2016. In Delft is de daling met 5,53% het laagst. Wanneer we kijken naar de aantallen per 1.000 inwoners dan valt op dat de daling minder sterk is dan in voorgaande jaren in Zoetermeer. Zo nam het aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners tussen 2013 en 2015 nog af met circa 10 per jaar. In 2016 en 2017 is deze daling teruggelopen naar ongeveer 3 per jaar. Procentueel gezien is het aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners de afgelopen vijf jaar fors gedaald. In Zoetermeer daalde het aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners in 2017 met 36,46% ten opzichte van 2013. Zoetermeer staat hiermee op de derde plek, alleen in Alkmaar en Alphen aan den Rijn was de daling nog sterker met respectievelijk 37,57% en 37,77%. In de gemeente Delft daalde het aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners het minst ten opzichte van 2013 (17,12%).

Een daling zegt niet direct iets over de afname van de daadwerkelijke criminaliteit. Het CBS geeft in het rapport 'Het mysterie van de verdwenen criminaliteit' (2018)³ verschillende verklaringen voor het stijgen of dalen van de geregistreerde criminaliteitscijfers. Zo wordt de politieregistratie beïnvloed door beleidsprioriteiten en kan een af- of toename ook worden verklaard door de bereidheid van de politie om te registreren en de veranderende aangiftebereidheid onder de bevolking. De uitkomsten van de Veiligheidsmonitor naar de aangiftebereidheid tussen 2005 en 2015 laten een daling van 23% zien. Echter worden er ook kanttekeningen geplaatst bij deze uitkomsten. Daarnaast blijkt dat de daling in de geregistreerde criminaliteit in diezelfde periode (29%) niet volledig verklaard kan worden door de daling in de aangiftebereidheid. Tevens is er al jaren een trend zichtbaar waarbij de criminaliteitscijfers dalen. Deze trend is niet alleen terug te zien in de geregistreerde cijfers, maar ook in de cijfers met betrekking tot slachtofferschap. De slachtofferenquêtes die jaarlijks worden afgenomen laten grofweg eenzelfde patroon zien als de geregistreerde criminaliteitscijfers (De Jong, 2018).

Er wordt gesproken van een opgehelderd misdrijf wanneer er tenminste één verdachte bij de politie bekend is. Ook wanneer de verdachte nog voortvluchtig is of ontkent het strafbare feit gepleegd te hebben. In Zoetermeer is in 2017 25,2% (abs. 1.440) van het totale aantal geregistreerde misdrijven opgehelderd. Dit percentage ligt rondom het gemiddelde ophelderingspercentage van alle vergelijkbare gemeenten (24,8%). In de gemeente Dordrecht ligt het ophelderingspercentage in 2017 het hoogst met 31,5%, in Maastricht het laagst met 17,0%. Ten opzichte van 2016 werden in Zoetermeer in 2017 1,6% minder misdrijven opgehelderd. Ook in de meeste vergelijkbare gemeenten lag het ophelderingspercentage in 2017 lager dan in 2016. Alleen in Alkmaar en Alphen aan den Rijn werden met respectievelijk 0,7% en 1,8% meer misdrijven opgehelderd dan in 2016.

De gemeente Zoetermeer probeert op verschillende manieren de criminaliteit te laten dalen. De gemeente probeert woninginbraak aan te pakken door het verstrekken van subsidie voor preventiemiddelen als hang- en sluitwerk. Daarnaast is er een persoonsgerichte aanpak die zich richt op individuele daders die veel delicten plegen. Door een notoire woninginbreker op te pakken, kan het aantal woninginbraken fors dalen. Ook is er veel aandacht voor de aanpak van jeugdgroepen. Tevens wordt geprobeerd de aangiftebereidheid te verhogen door acties op sociale media, pop-up tenten in de wijken en betrokkenheid bij buurtwhatsappgroepen.

³ Jong, J. de (2018). Het mysterie van de verdwenen criminaliteit. CBS Statistische trends, mei 2018. <https://www.cbs.nl/nl-nl/achtergrond/2018/19/het-mysterie-van-de-verdwenen-criminaliteit>

Tabel 8.1 Totaal aantal geregistreerde misdrijven

	2013	2014	2015*	2016*	2017*
Alkmaar	8.100	7.860	7.525	6.950	5.800
Alphen aan den Rijn	3.995	4.790	4.480	4.240	3.710
Delft	7.355	7.190	6.665	6.575	6.240
Deventer	6.765	6.485	5.620	5.570	4.985
Dordrecht	9.225	8.825	8.080	7.305	6.810
Ede	5.845	5.025	4.920	5.365	4.860
Emmen	5.750	5.845	5.405	4.780	4.125
Haarlemmermeer	12.745	11.945	11.620	10.215	9.550
Leeuwarden	8.595	8.655	8.330	7.570	6.560
Leiden	9.855	8.980	8.155	7.625	6.860
Maastricht	13.195	13.360	11.465	9.630	8.955
Venlo	8.180	7.335	7.440	6.920	6.215
Westland	5.015	4.805	4.765	4.670	4.005
Zoetermeer	8.871	7.713	6.463	6.117	5.714
Zwolle	8.930	7.850	7.485	6.660	6.150

*Betreft voorlopige cijfers.
Bron: CBS, Politie.

Tabel 8.2 Totaal aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners

	2013	2014	2015*	2016*	2017*
Alkmaar	85,7	82,9	70,2	64,6	53,5
Alphen aan den Rijn	54,8	44,9	41,7	39,3	34,1
Delft	74,2	71,9	66,0	65,1	61,5
Deventer	68,6	66,0	57,0	56,4	50,2
Dordrecht	77,9	74,4	68,0	61,5	57,3
Ede	53,2	45,4	44,1	47,7	42,9
Emmen	53,0	54,1	50,2	44,4	38,4
Haarlemmermeer	88,4	82,9	80,6	70,7	65,4
Leeuwarden	89,6	80,6	77,4	70,2	60,4
Leiden	82,3	74,1	67,1	62,2	55,5
Maastricht	108,3	109,1	93,7	78,6	73,0
Venlo	81,7	73,0	74,0	68,9	61,5
Westland	48,8	46,5	45,7	44,5	37,9
Zoetermeer	72,1	62,4	52,1	49,3	45,8
Zwolle	72,9	63,8	60,4	53,3	49,0

*Betreft voorlopige cijfers.
Bron: CBS, Politie.

Tabel 8.3 De toe- of afname van het aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners ten opzichte van het voorgaande jaar

	2013	2014	2015*	2016*	2017*	2017* vs 2013
Alkmaar		-3,27%	-15,32%	-7,98%	-17,18%	-37,57%
Alphen aan den Rijn		-18,07%	-7,13%	-5,76%	-13,23%	-37,77%
Delft		-3,10%	-8,21%	-1,36%	-5,53%	-17,12%
Deventer		-3,79%	-13,64%	-1,05%	-10,99%	-26,82%
Dordrecht		-4,49%	-8,60%	-9,56%	-6,83%	-26,44%
Ede		-14,66%	-2,86%	8,16%	-10,06%	-19,36%
Emmen		2,08%	-7,21%	-11,55%	-13,51%	-27,55%
Haarlemmermeer		-6,22%	-2,77%	-12,28%	-7,50%	-26,02%
Leeuwarden		-10,04%	-3,97%	-9,30%	-13,96%	-32,59%
Leiden		-9,96%	-9,45%	-7,30%	-10,77%	-32,56%
Maastricht		0,74%	-14,12%	-16,12%	-7,12%	-32,59%
Venlo		-10,65%	1,37%	-6,89%	-10,74%	-24,72%
Westland		-4,71%	-1,72%	-2,63%	-14,83%	-22,34%
Zoetermeer		-13,40%	-16,53%	-5,41%	-7,07%	-36,46%
Zwolle		-12,48%	-5,33%	-11,75%	-8,07%	-32,78%

*Betreft voorlopige cijfers.
Bron: CBS, Politie.

Tabel 8.4 Totaal aantal opgehelderde misdrijven

	2013	2014	2015*	2016*	2017*
Alkmaar	2.180	2.110	1.980	1.815	1.555
Alphen aan den Rijn	1.110	1.210	1.160	1.095	1.025
Delft	2.385	2.000	1.690	1.550	1.195
Deventer	1.830	1.755	1.710	1.575	1.285
Dordrecht	3.565	3.140	2.700	2.360	2.145
Ede	1.430	1.415	1.370	1.300	1.050
Emmen	1.750	1.680	1.545	1.250	1.030
Haarlemmermeer	3.925	3.895	3.430	2.745	2.235
Leeuwarden	2.835	2.930	2.805	2.375	1.995
Leiden	3.055	2.825	2.425	2.240	1.695
Maastricht	2.495	2.305	2.055	1.735	1.520
Venlo	2.185	1.970	1.990	1.945	1.560
Westland	1.440	1.260	1.135	1.085	820
Zoetermeer	2.470	2.145	1.875	1.640	1.440
Zwolle	2.390	2.055	2.220	2.085	1.725

*Betreft voorlopige cijfers.
Bron: CBS.

Tabel 8.5 Het aantal opgehelderde misdrijven afgezet tegen het totale aantal geregistreerde misdrijven in percentages

	2013	2014	2015*	2016*	2017*
Alkmaar	26,9%	26,9%	26,3%	26,1%	26,8%
Alphen aan den Rijn	27,7%	25,2%	25,9%	25,9%	27,7%
Delft	32,4%	27,8%	25,4%	23,6%	19,2%
Deventer	27,0%	27,1%	30,4%	28,3%	25,8%
Dordrecht	38,7%	35,6%	33,4%	32,3%	31,5%
Ede	24,4%	28,2%	27,9%	24,2%	21,6%
Emmen	30,4%	28,8%	28,5%	26,1%	25,0%
Haarlemmermeer	30,8%	32,6%	29,5%	26,9%	23,4%
Leeuwarden	33,0%	33,9%	33,7%	31,4%	30,4%
Leiden	31,0%	31,5%	29,7%	29,4%	24,7%
Maastricht	18,9%	17,3%	17,9%	18,0%	17,0%
Venlo	26,7%	26,9%	26,8%	28,1%	25,1%
Westland	28,7%	26,3%	23,8%	23,3%	20,4%
Zoetermeer	27,8%	27,8%	29,0%	26,8%	25,2%
Zwolle	26,7%	26,1%	29,7%	31,3%	28,1%

*Betreft voorlopige cijfers.
Bron: CBS, Politie.

Tabel 8.6 De toe- of afname van het aantal opgehelderde misdrijven ten opzichte van het voorgaande jaar

	2013	2014	2015*	2016*	2017*
Alkmaar		0,0%	-0,6%	-0,2%	0,7%
Alphen aan den Rijn		-2,5%	0,7%	0,0%	1,8%
Delft		-4,6%	-2,4%	-1,8%	-4,4%
Deventer		0,1%	3,3%	-2,1%	-2,5%
Dordrecht		-3,1%	-2,2%	-1,1%	-0,8%
Ede		3,8%	-0,3%	-3,7%	-2,6%
Emmen		-1,6%	-0,3%	-2,4%	-1,1%
Haarlemmermeer		1,8%	-3,1%	-2,6%	-3,5%
Leeuwarden		0,9%	-0,2%	-2,3%	-1,0%
Leiden		0,5%	-1,8%	-0,3%	-4,7%
Maastricht		-1,6%	0,6%	0,1%	-1,0%
Venlo		0,2%	-0,1%	1,3%	-3,0%
Westland		-2,4%	-2,5%	-0,5%	-2,9%
Zoetermeer		0,0%	1,2%	-2,2%	-1,6%
Zwolle		-0,6%	3,6%	1,6%	-3,2%

*Betreft voorlopige cijfers.
Bron: CBS.